

25.05.2026

Eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle

Hallituksen esitys HE 73/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle Pariisin pöytäkirjan täydentämisestä Suomen tasavallan hallituksen Naton operaatiojohtoportaan johtoesikunnan ja Naton transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan välillä tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan ulkoasiainvaliokunta on pyytänyt Pääesikunnalta kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä. Pääesikunta on osallistunut Pariisin pöytäkirjan täydentämistä koskevan sopimuksen valmisteluun osana asetettua neuvotteluvaltuuskuntaa sekä sopimuksen hyväksymistä ja voimaansaattamista koskevan hallituksen esityksen valmisteluun. Pääesikunta on lausunut muutoksista hallituksen esityksen luonnoksen lausunto kierroksen yhteydessä. Puolustusvoimien näkemykset on suurimmalta osin otettu valmistelussa huomioon.

Yleistä

Pariisin pöytäkirjan täydentämistä koskevan sopimuksen tarkoituksena on tarkentaa ja täydentää Nato SOFA:ssa ja Pariisin pöytäkirjassa sovittuja määräyksiä koskien nimenomaisesti Suomessa toimiviin ja tulevaisuudessa perustettaviin Naton sotilasesikuntiin ja muihin sotilasorganisaatioihin, joihin sovelletaan Pariisin pöytäkirjaa. Täydentävä sopimus tuo mukanaan myös uusia määräyksiä suhteessa Nato SOFA:an ja Pariisin pöytäkirjaan. Täydentävän sopimuksen uudet määräykset koskevat muun muassa tilojen ja kiinteistöjen käyttöä, lupia, sopimustoimittajia, koulutusta ja televiestintää sekä korkearvoisen henkilöstön vapauksia ja erioikeuksia.

Esitettävällä sopimuksella tarkennetaan Suomessa sijaitsevien sotilasesikuntien asemaa ja vastuunjakoja Suomen ja Naton välillä. Puolustusvoimien toiminnan kannalta sopimus selkeyttää sitä, miten esikunnan toimintaan liittyen vastuunjako tukitoimien osalta jaetaan yhtäältä Naton ja Suomen valtion välillä ja toisaalta Puolustusvoimien ja muiden kansallisten viranomaisten välillä.

Täydentävän sopimuksen tavoitteena on Naton esikuntien mahdollisimman tehokas ja sujuva toiminta Suomessa. Täydentävä sopimus tarkentaa ja täydentää sopimusmääräyksiä Nato SOFA:sta ja Pariisin pöytäkirjasta, mikä helpottaa lainsoveltajan tehtävää Naton kanssa tehtävän käytännön yhteistyön toimeenpanemisessa. Selkeät ja toimivat sopimusmääräykset voivat myös vahvistaa mielikuvaa Suomesta muiden Naton jäsenvaltioiden piirissä ja näiden tahtotilaa lähettää henkilöstöä Suomessa sijaitseviin Naton sotilasesikuntiin.

Esityksen vaikutuksista

Nato SOFA:an ja Pariisin pöytäkirjaan verrattuna täydentävä sopimus tuo tiettyjä uusia vastuita ja tehtäviä Puolustusvoimille. Täydentävän sopimuksen yhteydessä säädetään henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annettuun lakiin tehtävästä muutoksesta, joka mahdollistaa täydentävän sopimuksen edellyttämien tehtävien toimeenpanemisen Puolustusvoimissa. Täydentävässä sopimuksessa on mainittu kansallinen yhteyspiste, joka tulee jatkossa Puolustusvoimiin perustettavaksi. Tämä yhteyspiste sisältää käytännössä esimerkiksi Suomeen tulevien liittokunnan kansainvälisten sotilasesikuntien henkilöstön ja heidän huollettaviensa rekisteröinnin uuteen rekisteriin, heille myönnettävien henkilökorttien myöntämisen ja valmistamisen, sopimuksen takaaman oikeuden todentamisen muille viranomaisille, ajantasaisen luettelon ylläpitämisen henkilöistä, jotka nauttivat 7 artiklan 1-5 kohtien mukaisia vapauksia ja erioikeuksia sekä Suomessa olevien kansainvälisten joukkojen ja heidän perheenjäsentensä neuvomisen. Lisäksi Puolustusvoimien tehtäväksi tulee toimia yhteyspisteenä vahinkoasioiden osalta Naton kansainvälisten sotilasesikuntien suuntaan sekä Naton pyynnöstä liittokunnan esikuntien oikeudellinen edustaminen, jonka mahdollistamiseksi täydentävän sopimuksen voimaansaattamisen yhteydessä lakiin Puolustusvoimista lisättäisiin uusi 34 a §.

Suomeen tulevien liittokunnan sotilasesikuntien jäsenten ja heidän huollettavien osalta on tärkeää, että heille on selvää, mikä viranomainen Suomessa vastaa mistäkin hallintotehtävästä, erityisesti asioissa, jotka koskettavat heidän elämistään ja olemistaan Suomessa. Kansallisesti on myös tärkeää, että viranomaisten tehtävät ja vastuualueet ovat selkeästi ilmaistu lainsäädännössä. Tämä lisää ihmisten luottamusta valtionhallintoon ja viranomaisiin ja tätä kautta myös luottamusta Puolustusvoimiin.

Kaisa Ala-Sankila
Sotilaslakimies
OTM